

Asia: VN/35314/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi siviilipalveluslain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Keski-Suomen pelastuslaitos kiittää mahdollisuudesta lausua lakiesityksestä siviilipalveluslain muuttamiseksi. Lakiesitys huomioi ajankohtaisesti toimintaympäristön jatkuvan muutoksen, jossa turvallisuusuhat ovat samanaikaisesti monimutkaistuneet, nopeutuneet ja kytkeytyneet toisiinsa. Sisäinen turvallisuus ei ole enää vain viranomaistoimintaa yksittäisissä häiriötilanteissa, vaan keskeinen osa kansallista kokonaisturvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä.

Siviilipalveluksen kytkeminen kokonaisturvallisuuteen ja väestönsuojeluun

Keski-Suomen pelastuslaitos pitää hyvänä esityksen keskeistä tavoitetta kytkeä siviilipalvelus nykyistä selkeämmin maamme kokonaisturvallisuuteen sekä tukemaan siihen liittyvää varautumista ja väestönsuojelua. Siviilipalvelus tuottaa osaamispääomaa, jota voidaan hyödyntää entistä joustavammin viranomaisten tukena erilaisissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Julkisen hallinnon velvoite huomioida siviilipalvelusvelvolliset valmiussuunnittelussaan sitoo siviilipalveluksen yhä tiiviimmin osaksi kokonaisturvallisuutta.

Siviilipalvelusvelvollisten käytettävyys ja tehtävät

Esitys mahdollistaa nykyistä lainsäädäntöä paremmin siviilipalvelusvelvollisten käytön pelastustoimen avustavissa tehtävissä, jotka eivät edellytä pelastuslain mukaista ammatillista kelpoisuutta (esimerkiksi evakuoinneissa avustaminen ja kaluston huolto).

Lakiesitys selkeyttää myös Siviilipalveluskeskuksen oikeutta määrätä siviilipalvelusvelvollisia tilapäisesti viranomaisia avustaviin siviililuonteisiin tehtäviin, kuten öljyntorjuntaan, etsintöihin tai tulvatilanteisiin.

Koulutus ja osaaminen

Keski-Suomen pelastuslaitos pitää myönteisenä koulutusjakson pituuden joustoa (4–8 viikkoa) sekä turvallisuusteemojen — kuten ensiavun, paloturvallisuuden ja väestönsuojelun — vahvistamista osana koulutusta.

Reserviin kuuluville tulee mahdollistaa kertauspalvelus. Kertauspalvelu on tarpeen, jotta velvollisten osaaminen ja toimintakyky säilyvät ja koulutus voidaan kohdentaa vastaa-maan vallitsevaa uhkakuvaa.

Hallinnolliset ja taloudelliset vaikutukset

Salassapito- ja virkavastuusäännösten lisääminen on keskeinen parannus, joka mahdollistaa velvollisten sijoittamisen tehtäviin, joissa käsitellään turvallisuuden kannalta luottamuksellista tietoa.

Resurssiviisautta on myös se, että sotilaallisten poikkeusolojen aikana valtio vastaa palveluskustannuksista. Tämä poistaa taloudellisen esteen siviilipalvelusvelvollisten laajamittaiselta käytöltä pelastustoimen tukena.

Kehitysehdotukset

Työpalvelua suorittavien henkilöiden osaamista tulisi sitoa paremmin hyödynnettäväksi siinä organisaatiossa, jossa palvelus on suoritettu (varaamisenettelyn kehittäminen).

Yhteiset tietojärjestelmät tukisivat viranomaisia tarvittavan resurssin ja osaamisen kohdentamisessa.

Yhteenveto ja johtopäätökset

Keski-Suomen pelastuslaitos puoltaa lakiesityksen hyväksymistä. Uudistus vahvistaa yhteiskunnan kriisinkestävyyttä ja selkeyttää siviilipalveluksen roolia osana Suomen kokonaisturvallisuutta. Siviilipalveluksen roolin kasvattaminen kokonaisturvallisuudessa ei ole vain hallinnollinen uudistus, vaan investointi sisäiseen turvallisuuteen ja yhteiskunnan vakauteen, luottamukseen sekä toimintakykyyn kaikissa olosuhteissa.

Lakiesityksessä tunnistetaan poikkihallinnollisesti viranomaisten kokonaisturvallisuuteen liittyvät varautumisen, väestönsuojelun suorituskyvyn ja yhteistyön kehittämistarpeet siviilipalveluksen näkökulmasta.

Jyväskylässä 27.3.2026

Keski-Suomen pelastuslaitos

Pauli Nurminen

riskienhallintapäällikkö

Nurminen Pauli
keski-Suomen pelastuslaitos